

Sygn. akt I KZ 15/22

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **kmdr. rez. K. D. i in.**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 2 marca 2022 r.,
zażalenia prokuratora na postanowienie
Wojskowego Sądu Okręgowego w P.
z dnia 9 grudnia 2021 r., sygn. akt So (...),
w przedmiocie właściwości,

p o s t a n o w i ł:

**uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać
Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w P. do rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 grudnia 2021 r., sygn. akt So (...), Wojskowy Sąd Okręgowy w P. , na podstawie art. 649 § 1 k.p.k., art. 650 § 1 k.p.k. i art. 35 § 1 k.p.k., wyłączył spod rozpoznania w sprawie zawisłej przed tym Sądem czyny opisane w pkt. V-XIV aktu oskarżenia przeciwko kmdr. rez. K. D. i sprawę o te czyny oraz o czyny zarzucone P. R., Z. T., T. M., A. R., H. K. oraz T. M., przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G., powołując się na wzgląd na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Od tego postanowienia zażalenie wywiódł prokurator, na korzyść ww. oskarżonych, podnosząc zarzut obrazy przepisów postępowania, mającej wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia tj. art. 649 § 1 k.p.k. oraz art. 650 § 1 k.p.k.,

wnosząc o uchylenie ww. postanowienia. W uzasadnieniu wskazał, że w jego przekonaniu dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za łącznym rozpoznaniem czynów kmdr. rez. K. D., popełnionego na szkodę jednostki wojskowej – Komendy Portu Wojennego w G. z udziałem oskarżonego st. mar. rez. T. S. wraz z czynami tego oskarżonego popełnionymi na szkodę podmiotów cywilnych oraz łącznie z czynami zarzucanymi cywilnym beneficjentom procederu kmdr. rez. K. D..

Sąd Najwyższy rozważy, co następuje.

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że sprawa kmdr. rez. K. D. dotyczy wystawiania przez tego oskarżonego zaświadczeń lekarskich poświadczających nieprawdę i z tego względu cechuje ją łączność przedmiotowa ze sprawami innych osób współoskarżonych o korzystanie z usług ww. oficera i wykorzystujących wystawione przez niego dokumenty w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Z tego względu nie może dziwić, że wszystkie te zachowania zostały objęte jednym postępowaniem przygotowawczym i jednym aktem oskarżenia.

Wojskowy Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu powołał się ogólnie na dobro wymiaru sprawiedliwości, nie wskazując dlaczego podjęta decyzja procesowa sprzyja tej wartości. Zaakcentował jedynie okoliczności sprawy związane z łącznością podmiotową i przedmiotową, które w niewielkim tylko stopniu wskazywały na właściwość sądu wojskowego co do wszystkich czynów zarzucanych oskarżonym w akcie oskarżenia. To jednak nie uzasadnia przekazania części sprawy sądowi powszechnemu, skoro sąd wojskowy był uprawniony orzekać co do całości sprawy w ujęciu zakreślonym skargą, na podstawie art. 649 § 1 k.p.k. i art. 650 § 1 k.p.k. Wydane postanowienie wymagało zatem wykazania konkretnych racji z perspektywy dobra wymiaru sprawiedliwości, któremu wydane orzeczenie miałoby służyć.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego na gruncie art. 37 k.p.k., który również dotyczy kwestii właściwości sądów wskazuje się, że „dobrem wymiaru sprawiedliwości w ujęciu art. 37 k.p.k. jest także potrzeba skutecznego spowodowania przeprowadzenia procesu (...)” (*postanowienie Sądu Najwyższego*

z dnia 19 kwietnia 2012 r., III KO 13/12, LEX nr 1163346; zob. też np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2005 r., III KO 47/05, LEX nr 153240). W tym kontekście trafnie zauważył prokurator, że oddzielne rozpoznanie spraw doprowadziłoby do zdublowania czynności techniczno-organizacyjnych oraz orzeczniczych w oddzielnych postępowaniach. Zważywszy na znaczną liczbę świadków konieczność ich podwójnego przesłuchiwania jawi się jako okoliczność sprzeczna z zasadą ekonomiki procesowej oraz szybkości postępowania. Zasadnie też w zażaleniu wskazano, że – w przypadku wydania wyroków skazujących – konieczne byłoby ponadto wydanie wyroku łącznego. W świetle powyższych okoliczności dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga, aby to Wojskowy Sąd Okręgowy rozpoznał w jednym postępowaniu kwestię odpowiedzialności kmdr. rez. K. D. oraz wszystkich pozostałych osób, które miały nakłaniać go do wydania zaświadczeń lekarskich poświadczających nieprawdę, a nie tylko st. mar. rez. T. S..

Na koniec trzeba też zauważyć, że – wbrew temu, co wynika z części wstępnej zaskarżonego postanowienia – nie jest możliwe przekazanie sprawy na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. i jednocześnie na mocy art. 650 § 1 k.p.k. Pierwszy z przepisów ma charakter obligatoryjny i dotyczy sytuacji, kiedy sąd nie jest w ogóle właściwy, natomiast drugie unormowanie odnosi się do spraw o konfiguracji wieloosobowej lub wieloczynowej, przy czym sąd wojskowy jest właściwy do rozpoznania sprawy co najmniej wobec jednej osoby lub wobec jednego czynu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 1995 r., WZ 25/95, OSNKW 1995/5-6/39; zob. J. Grajewski, S. Steinborn, *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz do art. 425-673*, red. L.K. Paprzycki, LEX 2013, teza 2 do art. 650).

Na marginesie należy dodatkowo wskazać, że jakkolwiek na samo postanowienie o wyłączeniu do odrębnego postępowania sprawy poszczególnych osób lub o poszczególne czyny nie przysługuje zażalenie, a jedynie zażalenie takie przysługuje na postanowienie w kwestii właściwości sądu (art. 35 § 3 k.p.k.) lub w przedmiocie przekazania sprawy sądowi powszechnemu w myśl art. 650 § 1 k.p.k. (art. 650 § 3 k.p.k.), to jednak nie może budzić wątpliwości, że kwestie powyższe w przedmiotowej sprawie są ze sobą ściśle powiązane i w sposób pośredni w postępowaniu odwoławczym dokonywana jest całościowa kontrola prawidłowości

podjętej decyzji przez Wojskowy Sąd Okręgowy. Należy bowiem przychylić się do poglądu, że możliwa jest merytoryczna kontrola decyzji procesowej o wyłączeniu sprawy poszczególnych osób lub o poszczególne czyny do odrębnego postępowania, gdy jej następstwem jest orzeczenie w kwestii właściwości sadu lub w kwestii przekazania sprawy innemu sądowi (zob. *postanowienia Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 kwietnia 2012 r., II AKz 206/12 oraz z dnia 14 kwietnia 2010 r., II AKz 230/10*)

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.